

بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور

۱۹. بخش رفاه

معاونت پژوهش‌های اجتماعی - فرهنگی
دفتر: مطالعات اجتماعی

کد موضوعی: ۲۱۰
شماره مسلسل: ۱۳۴۰۵
دی‌ماه ۱۳۹۲

به نام خدا

فهرست مطالب

۱	چکیده
۱	مقدمه
۲	۱. رفاه و تأمین اجتماعی در اسناد بالادستی
۳	۲. رفاه و تأمین اجتماعی در قانون برنامه پنجم توسعه
۶	۳. بندهای مرتبط با رفاه و تأمین اجتماعی در ماده واحده لایحه بودجه سال ۱۳۹۳
۷	۴. مقایسه بندهای مرتبط در لایحه بودجه سال ۱۳۹۳ با بندهای مشابه در قانون بودجه سال ۱۳۹۲
۱۲	۵. بررسی اعتبارات فصل رفاه و تأمین اجتماعی
۱۵	۶. اعتبارات منظور شده برای دستگاه‌های اجرایی
۲۴	نتیجه‌گیری و پیشنهادها
۲۶	منابع و مأخذ

بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور ۱۹. بخش رفاه

چکیده

در لایحه بودجه ۱۳۹۳ کل کشور، مجموع اعتبارات فصل رفاه و تأمین اجتماعی بیش از ۴۵۵ هزار میلیارد ریال است که حدود ۲۷/۵ درصد از کل اعتبارات فصلها (جمع امور چهارگانه) را به خود اختصاص داده است. از کل اعتبارات این فصل، حدود ۵۸/۶ درصد به بیمه‌های اجتماعی و امور بازنشستگان، حدود ۱۳/۳ درصد به بیمه‌های سلامت، حدود ۱۳/۴ درصد به امور ایثارگران، حدود ۱۳/۳ درصد به امور حمایتی و توانمندسازی و حدود ۱ درصد به سایر برنامه‌ها اختصاص یافته است. مهمترین نکات قابل توجه در این لایحه سهم بالای برنامه حقوق و مزایای بازنشستگان است که روند افزایشی وابستگی صندوق‌های بیمه به بودجه دولت را نشان می‌دهد. این افزایش به دلیل تصویب قوانین حمایتی جدید و افزایش مصارف صندوق‌ها به‌خصوص در قوانین بودجه سنوات گذشته بوده است.

علاوه بر این، عدم پیش‌بینی اعتبار برای پرداخت بدهی‌های جاری دولت به سازمان تأمین اجتماعی و صندوق‌های بازنشستگی موجب می‌شود حجم بدهی‌های معوقه دولت به سازمان و صندوق‌های وابسته افزایش یافته که این امر آسیب جدی متوجه بازنشستگان فعلی و نسل آینده کشور خواهد کرد.

از آنجا که مهمترین چالش آینده نظام رفاه و تأمین اجتماعی کشور، کسری اعتبار صندوق‌های بازنشستگی است، در این گزارش پیشنهاد شده است به‌منظور فراهم ساختن امکان پرداخت تدریجی بدهی‌های دولت به سازمان تأمین اجتماعی و صندوق‌های بازنشستگی، از تصویب هرگونه حکمی که باعث افزایش تعهدات قانونی دولت به این صندوق‌ها شود، خودداری گردد.

مقدمه

عدالت اجتماعی مهمترین آرمان نظام جمهوری اسلامی است که ریشه در آموزه‌های دین مبین اسلام دارد. بر مبنای اصول اعتقادی اسلام، تحقق عدالت اجتماعی یک هدف غایی جامعه و یکی از مسئولیت‌های مهم حکومت به حساب می‌آید. نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی در برگیرنده اهداف

و وظایفی است که دستیابی به عدالت اجتماعی را در کشور ما تعقیب می‌کند و در حال حاضر مطمئن‌ترین مسیر برای تحقق این هدف است.

نظام جامع تأمین اجتماعی شامل دو قلمرو اصلی بیمه‌ای و حمایتی است که وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی تولید امور حاکمیتی آن را برعهده دارد. در قلمرو بیمه‌ای، صندوق تأمین اجتماعی، صندوق بازنشستگی کشوری، سازمان بیمه خدمات درمانی، سازمان تأمین اجتماعی نیروهای مسلح و صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان، روستاییان و عشایر فعالیت می‌کنند.

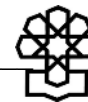
در قلمرو حمایتی، کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی کشور متولی انجام امور هستند و امور حمایتی ایثارگران نیز برعهده بنیاد شهید و امور ایثارگران است. علاوه بر این، مرکز خدمات حوزه‌های علمیه در زمینه امور بیمه‌ای و حمایتی روحانیون و طلاب و نیز ستاد مبارزه با مواد مخدر در زمینه پیشگیری و مقابله با آسیب‌های اجتماعی ناشی از مواد مخدر فعالیت دارند. در این گزارش، اعتبارات حوزه رفاه و تأمین اجتماعی (شامل بیمه‌های اجتماعی و درمانی، برنامه‌های حمایتی و توانمندسازی و برنامه‌های حمایتی ایثارگران) در لایحه بودجه سال ۱۳۹۳ مورد بررسی قرار می‌گیرد.

۱. رفاه و تأمین اجتماعی در اسناد بالادستی

در سند چشم‌انداز بیست‌ساله نظام جمهوری اسلامی، «برخورداری از ...، سلامت، رفاه، امنیت غذایی، تأمین اجتماعی، فرصت‌های برابر، توزیع مناسب درآمد، نهاد مستحکم خانواده، به دور از فقر، فساد، تبعیض و...» مورد تأکید قرار گرفته است.

بر مبنای اصل بیست‌ونهم قانون اساسی «برخورداری از تأمین اجتماعی از نظر بازنشستگی، بیکاری، پیری، ازکارافتادگی، بی‌سرپرستی، در راه‌ماندگی، حوادث و سوانح و نیاز به خدمات بهداشتی و درمانی و مراقبت‌های پزشکی به صورت بیمه و غیره حقی است همگانی. دولت مکلف است طبق قوانین از محل درآمدهای عمومی و درآمدهای حاصل از مشارکت مردم، خدمات و حمایت‌های مالی فوق را برای یک‌یک افراد کشور تأمین کند».

همچنین در بند «۱» اصل چهل‌وسوم قانون اساسی، «تأمین نیازهای اساسی: مسکن، خوراک، پوشاک، بهداشت، درمان، آموزش و پرورش و امکانات لازم برای تشکیل خانواده برای همه» مورد تأکید قرار گرفته است.

۲. رفاه و تأمین اجتماعی در قانون برنامه پنجم توسعه

مواد مرتبط با حوزه رفاه و تأمین اجتماعی در قانون برنامه پنجم توسعه که مستلزم تخصیص بودجه است، عبارتند از:

ماده (۲۷)

برقراری و استقرار نظام تأمین اجتماعی چندلایه با لحاظ حداقل سه لایه مساعدت‌های اجتماعی، بیمه‌های اجتماعی و بیمه‌های تکمیلی،

ماده (۲۹)

تأمین اعتبار لازم در بودجه‌های سنواتی برای کلیه تصویب‌نامه‌ها و مصوبات مقامات اجرایی و مراجع قوه مجریه در مورد صندوق‌های بازنشستگی،

ماده (۳۳)

پوشش بیمه ازکارافتادگی، عمر و حوادث برای مشمولان وظیفه نیروهای مسلح و بسیجیان فعال،

ماده (۳۵) بند «ب»

ساماندهی برنامه خدمات بیمه سلامت به صورت یکپارچه، مبتنی بر فناوری اطلاعات در تعامل با پرونده سلامت الکترونیکی سلامت ایرانیان،

ماده (۳۸) بند «الف»

فراهم ساختن زمینه پوشش همگانی و اجباری بیمه پایه سلامت برای آحاد جامعه در قالب بودجه‌های سنواتی،

ماده (۳۸) بند «ج»

یکسان‌سازی خدمات بیمه پایه سلامت برای عموم افراد کشور تا پایان برنامه،

ماده (۳۸) بند «د»

تأمین ۱۰۰ درصد حق بیمه پایه سلامت خانوارهای نیازمند و بخشی از حق بیمه خانوارهای کارکنان کشوری و لشکری شاغل و بازنشسته،

ماده (۳۹) بند «الف»

طراحی نظام سطح‌بندی خدمات حمایتی و توانمندسازی، متناسب با شرایط بومی، منطقه‌ای و گروه‌های هدف و فراهم‌سازی ظرفیت‌های لازم برای استقرار آن،

ماده (۳۹) بند «ب»

اجرای برنامه‌های توانمندسازی برای حداقل سالیانه ۱۰ درصد (۱۰٪) خانوارهای تحت پوشش دستگاه‌های حمایتی،

ماده (۳۹) بند «ج»

تأمین حق سرانه بیمه اجتماعی زنان سرپرست خانوار نیازمند، افراد بی‌سرپرست و معلولین نیازمند،

ماده (۴۲)

پوشش تأمین اجتماعی برای خانواده‌هایی که سرپرست آنها تحت پوشش هیچ بیمه‌ای نیست،

ماده (۴۴) بند «ب»

تأمین ۱۰۰ درصد هزینه درمانی ایثارگران شاغل و افراد تحت تکفل آنها (از طریق دستگاه اجرایی مربوط) و ایثارگران غیرشاغل و افراد تحت تکفل آنها (از طریق بنیاد شهید و امور ایثارگران)،

ماده (۴۴) بند «ح»

تأمین معیشت و پوشش بیمه‌ای ایثارگران و رزمندگان معسر در قالب بودجه سنواتی،

ماده (۴۴) بند «ط»

ساماندهی و برقراری مستمری بسیجیان و رزمندگان معسر دوران دفاع مقدس،

ماده (۴۴) بند «م»

پوشش حمایتی جانبازان فاقد صورت سانه و مدارک بالینی، که جانبازی آنان مورد تأیید کمیسیون پزشکی قرار می‌گیرد،

ماده (۵۰) بند «ج»

رفع تبعیض و نابرابری بین بازنشستگان سنوات مختلف از طریق اعمال احکام و جداول مواد (۱۰۹) و (۱۱۰) قانون مدیریت خدمات کشوری براساس ضریب مصوب دولت،

ماده (۸۰) بند «و»

اعمال تخفیف پلکانی و یا تأمین بخشی از حق بیمه سهم کارفرمایان کارگاه‌هایی که با تأیید و یا معرفی واحدهای وزارت کار و امور اجتماعی در جهت به‌کارگیری نیروی کار جدید مبادرت می‌نمایند،

ماده (۸۰) بند «ز»

تمدید اجرای ماده (۱۰) قانون تسهیل نوسازی صنایع در طول سال‌های برنامه پنجم (بازنشستگی پیش از موعد کارگران بخش خصوصی مشروط به جایگزینی نیروی کار جدید)،

ماده (۱۱۲) بند «ز»

اختصاص حداقل یک درصد از محل وصول عوارض ورود و صدور کالاهای و خدمات مناطق آزاد تجاری به محرومین و نیازمندان بومی این مناطق از طریق نهادهای حمایتی،

ماده (۱۹۴) بند «س»

تعمیم و گسترش بیمه روستایی و پوشش صد درصد آن از طریق تقویت صندوق بیمه اجتماعی روستاییان عشایر،

ماده (۲۱۱) بند «۳-ن»

رفع مشکل معیشتی خانواده‌های زندانیان بی‌بضاعت از طریق سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی با همکاری کمیته امداد امام خمینی (ره)، سازمان بهزیستی و سایر نهادهای ذیربط،

ماده (۲۲۸)

تأمین حق بیمه سهم کارفرما جهت شمول بیمه بازنشستگی به افرادی که از ابتدای پیروزی انقلاب اسلامی در کمیته انقلاب اسلامی و سپاه پاسداران به‌طور تمام وقت خدمت کرده‌اند، به میزان مدت خدمت و همچنین رزمندگانی که داوطلبانه در جبهه‌های جنگ حضور داشته‌اند به میزان مدت حضور.

۳. بندهای مرتبط با رفاه و تأمین اجتماعی در ماده واحده لایحه بودجه سال ۱۳۹۳

بند «الف» تبصره «۱۵» - صندوق بازنشستگی کشوری و سازمان تأمین اجتماعی نیروهای مسلح مکلفند از محل تمام اعتبارات پیش‌بینی‌شده مندرج در قانون بودجه کل کشور که پس از طی مراحل در اختیار آنها قرار می‌گیرد به انضمام دیگر منابع داخلی خود و سایر منابع حاصل از سرمایه‌گذاری‌ها، حقوق جاری سالیانه را برای بازنشستگان، موظفین و مستمری‌بگیران خود تأمین نمایند.

بند «ب» تبصره «۱۵» - صندوق تأمین اجتماعی موظف است کارگزاران و پیمانکاران حقیقی و افراد حقوقی و سایر افرادی که به‌عنوان کارگر یا تحت هر عنوان دیگری طرف قرارداد مخابرات روستایی می‌باشند (موضوع جزء «و» بند «۱۶» قانون بودجه سال ۱۳۸۹ کل کشور) را پس از واریز حق بیمه سهم کارگر توسط کارگزار و پیمانکار (کارگر) و تا زمان فروش سهام مدیریتی براساس قانون تأمین اجتماعی و قانون کار تحت پوشش بیمه قرار دهند.

وزارتخانه‌های ارتباطات و فناوری اطلاعات، تعاون، کار و رفاه اجتماعی و امور اقتصادی و دارایی، ملزم به رفع مشکلات اجرای بند «۶۴» قانون بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور مرتبط با کارگزاران مخابرات روستایی بوده و شرکت متولی (شرکت مخابرات ایران) مکلف به استمرار بیمه و قرارداد مستقیم با کارگران، پیمانکاران و کارگزاران روستایی طبق شرایط و ضوابط مقرر در قانون کار می‌باشند.

بند «د» تبصره «۱۵» - صندوق بازنشستگی کشوری و سازمان تأمین اجتماعی نیروهای مسلح مکلفند به منظور اجرای بیمه درمان تکمیلی بازنشستگان کشوری و لشکری و عائله درجه یک تحت پوشش آنها، اقدامات لازم را انجام دهند. آیین‌نامه اجرایی این بند به پیشنهاد وزارتخانه‌های تعاون، کار و رفاه اجتماعی و دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح تهیه و تأیید معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

بند «ج» تبصره «۱۶» - ایثارگران بازنشسته و شاغل در دستگاه‌های اجرایی و افراد تحت تکفل آنها مخیر به استفاده از خدمات بیمه و درمان تکمیلی و صد درصد (۱۰۰٪) هزینه‌های درمانی مربوطه از دستگاه اجرایی متبوع یا بنیاد شهید و امور ایثارگران می‌باشند. استفاده ایثارگران از خدمات درمانی بنیاد شهید و امور ایثارگران منوط به واریز هزینه‌های مربوط از دستگاه اجرایی به بنیاد می‌باشد. اعتبارات این بند از محل ردیف ۵۳-۵۵۰۰۰۰۰ جدول ۹ این قانون تأمین می‌گردد. در اجرای بند «ب» ماده (۴۴) قانون برنامه پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران دستگاه‌های اجرایی مکلفند نسبت به تأمین صد درصد (۱۰۰٪) هزینه‌های درمانی ایثارگران شاغل و افراد تحت تکفل آنان از سقف اعتبارات هزینه‌ای خود اقدام نمایند.

بند «د» تبصره «۱۹» - بازنشستگی پیش از موعد کلیه مشمولین قانون بازنشستگی پیش از موعد کارکنان دولت و قانون تمدید آن در دستگاه‌های اجرایی با موافقت بالاترین مقام اجرایی دستگاه یا مقام مجاز موضوع مواد (۵۲) و (۵۳) قانون محاسبات عمومی کشور و بدون سنوات ارفاقی مجاز است. اجرای این حکم از محل منابع دستگاه‌ها و فروش اموال دولتی یا صرفه‌جویی ناشی از کاهش نیروها که میزان آن به تأیید معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور خواهد رسید، قابل تأمین و پرداخت است.

۴. مقایسه بندهای مرتبط در لایحه بودجه سال ۱۳۹۳ با بندهای مشابه در قانون بودجه

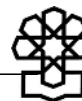
سال ۱۳۹۲

در لایحه بودجه سال ۱۳۹۳، تعداد پنج بند به‌طور مستقیم با حوزه رفاه و تأمین اجتماعی مرتبط است و ماهیت اجتماعی دارد.^۱ تمامی این بندها، در مقایسه با بند مشابه در قانون بودجه سال ۱۳۹۲، تغییرات اندکی دارد که این تغییرات بیشتر شکلی است و جنبه ماهوی ندارد. این بندها در جدول ۱ با بندهای مشابه از قانون بودجه سال ۱۳۹۲ مقایسه و بررسی شده است.

۱. بندهایی که با حوزه رفاه و تأمین اجتماعی مرتبط بوده، اما ماهیت اقتصادی و سرمایه‌گذاری دارد، در این گزارش بررسی نشده است.

جدول ۱. مقایسه بندهای مرتبط در لایحه بودجه سال ۱۳۹۳ با بندهای مشابه در قانون بودجه سال ۱۳۹۲

ردیف	متن بند ماده واحده لایحه بودجه سال ۱۳۹۳	متن بند ماده واحده در قانون بودجه سال ۱۳۹۲	مغایرت با قانون برنامه	اصلاح قوانین دائمی یا قانونگذاری جدید	پیشنهاد دفتر در مورد متن لایحه	دلایل توجیهی پیشنهاد دفتر
۱	بند «الف» تبصره «۱۵» - صندوق بازنشستگی کشوری و سازمان تأمین اجتماعی نیروهای مسلح مکلفند از محل تمام اعتبارات پیش‌بینی‌شده مندرج در قانون بودجه کل کشور که پس از طی مراحل در اختیار آنها قرار می‌گیرد به انضمام دیگر منابع داخلی خود و سایر منابع حاصل از سرمایه‌گذاری‌ها، حقوق جاری سالانه را برای بازنشستگان، موظفین و مستمری‌بگیران خود تأمین نمایند.	۸۵. صندوق بازنشستگی کشوری و سازمان تأمین اجتماعی نیروهای مسلح مکلفند از محل تمام اعتبارات پیش‌بینی‌شده مندرج در قانون بودجه کل کشور که پس از طی مراحل در اختیار آنها قرار می‌گیرد به انضمام دیگر منابع داخلی خود و سایر منابع حاصل از سرمایه‌گذاری‌ها، حقوق جاری سالانه را برای بازنشستگان، موظفین و مستمری‌بگیران خود تأمین نمایند.	-	-	-	-
۲	بند «ب» تبصره «۱۵» - صندوق تأمین اجتماعی موظف است کارگزاران و پیمانکاران حقیقی و افراد حقوقی و سایر افرادی که به‌عنوان کارگر یا تحت هر عنوان دیگری طرف قرارداد مخابرات روستایی می‌باشند (موضوع جزء «و» بند «۱۶» قانون بودجه سال ۱۳۸۹ کل کشور را پس از واریز حق بیمه سهم کارگر توسط کارگزار و پیمانکار (کارگر) و تا زمان فروش سهام مدیریتی براساس قانون تأمین اجتماعی و قانون کار تحت پوشش بیمه قرار دهند. حق بیمه سهم کارفرما تا سقف دو هزار و چهارصد میلیارد	۸۶. صندوق تأمین اجتماعی موظف است کارگزاران و پیمانکاران حقیقی و افراد حقوقی و سایر افرادی که به‌عنوان کارگر یا تحت هر عنوان دیگری طرف قرارداد مخابرات روستایی می‌باشند (موضوع جزء «و» بند «۱۶» قانون بودجه سال ۱۳۸۹ کل کشور مصوب ۱۳۸۸/۱۲/۲۴) را پس از واریز حق بیمه سهم کارگر توسط کارگزار و پیمانکار (کارگر) و تا زمان فروش سهام مدیریتی براساس قانون تأمین اجتماعی و قانون کار تحت پوشش بیمه قرار دهند. حق بیمه سهم کارفرما تا سقف دو هزار و چهارصد میلیارد	-	-	-	-

ردیف	متن بند ماده واحده لایحه بودجه سال ۱۳۹۳	متن بند ماده واحده در قانون بودجه سال ۱۳۹۲	مغایرت با قانون برنامه	اصلاح قوانین دائمی یا قانونگذاری جدید	پیشنهاد دفتر در مورد متن لایحه	دلایل توجیهی پیشنهاد دفتر
	وزارتخانه‌های ارتباطات و فناوری اطلاعات، تعاون، کار و رفاه اجتماعی و امور اقتصادی و دارایی، ملزم به رفع مشکلات اجرای بند «۶۴» قانون بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور مرتبط با کارگزاران مخابرات روستایی بوده و شرکت متولی (شرکت مخابرات ایران) مکلف به استمرار بیمه و قرارداد مستقیم با کارگران، پیمانکاران و کارگزاران روستایی طبق شرایط و ضوابط مقرر در قانون کار می‌باشند.	وزارتخانه‌های ارتباطات و فناوری اطلاعات، تعاون، کار و رفاه اجتماعی و امور اقتصادی و دارایی، ملزم به رفع مشکلات اجرای بند «۶۴» قانون بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور مرتبط با کارگزاران مخابرات روستایی بوده و شرکت متولی (شرکت مخابرات ایران) متعهد به استمرار بیمه و قرارداد مستقیم با کارگران، پیمانکاران و کارگزاران روستایی طبق شرایط و ضوابط مقرر در قانون کار می‌باشند.				
۳	بند «د» تبصره «۱۵» - صندوق بازنشستگی کشوری و سازمان تأمین اجتماعی نیروهای مسلح مکلفند به منظور اجرای بیمه درمان تکمیلی بازنشستگان کشوری و لشکری و عائله درجه یک تحت پوشش آنها، اقدامات لازم را انجام دهند. آیین‌نامه اجرایی این بند به پیشنهاد وزارتخانه‌های تعاون، کار و رفاه اجتماعی و دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح تهیه و تأیید معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.	۸۷. صندوق بازنشستگی کشوری و سازمان تأمین اجتماعی نیروهای مسلح مکلفند به منظور اجرای بیمه درمان تکمیلی بازنشستگان کشوری و لشکری و عائله درجه یک تحت پوشش آنها، اقدامات لازم را انجام دهند. هزینه‌های مربوط به نسبت برابر، توسط بیمه شده، دولت و سازمان بیمه‌گر (صندوق بازنشستگی) تأمین می‌شود.	مغایرت با تبصره «۵» ماده (۳۸) قانون برنامه	-	-	-

ردیف	متن بند ماده واحده لایحه بودجه سال ۱۳۹۳	متن بند ماده واحده در قانون بودجه سال ۱۳۹۲	مغایرت با قانون برنامه	اصلاح قوانین دائمی یا قانونگذاری جدید	پیشنهاد دفتر در مورد متن لایحه	دلایل توجیهی پیشنهاد دفتر
۴	<p>بند «ج» تبصره «۱۶» - ایثارگران بازنشسته و شاغل در دستگاه‌های اجرایی و افراد تحت تکفل آنها مخیر به استفاده از خدمات بیمه و صددردصد (۱۰۰٪) هزینه‌های درمانی مربوطه از دستگاه اجرایی متبوع یا بنیاد شهید و امور ایثارگران می‌باشند.</p> <p>استفاده ایثارگران از خدمات درمانی بنیاد شهید و امور ایثارگران منوط به واریز هزینه‌های مربوط از دستگاه اجرایی به بنیاد می‌باشد. اعتبارات این بند از محل ردیف ۵۳-۵۵۰۰۰۰ جدول شماره ۹ این قانون تأمین می‌گردد.</p> <p>در اجرای بند «ب» ماده (۴۴) قانون برنامه پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران دستگاه‌های اجرایی مکلفند نسبت به تأمین صد درصد (۱۰۰٪) هزینه‌های درمانی ایثارگران شاغل و افراد تحت تکفل آنان از سقف اعتبارات هزینه‌ای خود اقدام نمایند.</p>	<p>۹۸. ایثارگران بازنشسته و شاغل در دستگاه اجرایی و افراد تحت تکفل آنها مخیر به استفاده از خدمات بیمه و درمان تکمیلی و صد درصد (۱۰۰٪) هزینه‌های درمانی مربوطه از دستگاه اجرایی متبوع یا بنیاد شهید و امور ایثارگران می‌باشند.</p> <p>استفاده ایثارگران از خدمات درمانی بنیاد شهید و امور ایثارگران منوط به واریز هزینه‌های مربوط از دستگاه اجرایی به بنیاد می‌باشد. اعتبارات این بند از محل ردیف ۱۰۷-۵۵۰۰۰۰ تأمین می‌گردد.</p> <p>در اجرای بند «ب» ماده (۴۴) قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران دستگاه‌های اجرایی مکلفند نسبت به تأمین صد درصد (۱۰۰٪) هزینه‌های درمانی ایثارگران شاغل و افراد تحت تکفل آنان از سقف اعتبارات هزینه‌ای خود اقدام نمایند.</p>	-	-	-	-
۵	<p>بند «د» تبصره «۱۹» - بازنشستگی پیش از موعد کلیه مشمولین قانون بازنشستگی پیش از موعد کارکنان دولت و قانون تمدید آن دولت و قانون تمدید آن در دستگاه‌های اجرایی با موافقت بالاترین مقام اجرایی دستگاه یا مقام مجاز</p>	<p>۱۲۱. بازنشستگی پیش از موعد کلیه مشمولین قانون بازنشستگی پیش از موعد کارکنان دولت و قانون تمدید آن با موافقت بالاترین مقام اجرایی دستگاه یا مقام مجاز موضوع مواد (۵۲) و (۵۳) قانون محاسبات عمومی کشور و</p>	-	-	-	-

دلایل توجیهی پیشنهاد دفتر	پیشنهاد دفتر در مورد متن لایحه	اصلاح قوانین دائمی یا قانونگذاری جدید	مغایرت با قانون برنامه	متن بند ماده واحده در قانون بودجه سال ۱۳۹۲	متن بند ماده واحده لایحه بودجه سال ۱۳۹۳	ردیف
				بدون سنوات ارفاقی پیش از موعد مجاز است. اجرای این حکم از محل منابع دستگاهها و واگذاری اموال دولتی قابل پرداخت است.	موضوع مواد (۵۲) و (۵۳) قانون محاسبات عمومی کشور و بدون سنوات ارفاقی مجاز است. اجرای این حکم از محل منابع دستگاهها و فروش اموال دولتی یا صرفه‌جویی ناشی از کاهش نیروها که میزان آن به تأیید معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور خواهد رسید، قابل تأمین و پرداخت است.	

۵. بررسی اعتبارات فصل رفاه و تأمین اجتماعی

در لایحه بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور، اعتبارات فصل رفاه و تأمین اجتماعی حدود ۴۵۵/۳ هزار میلیارد ریال است. از این مبلغ حدود ۴۵۳/۶ هزار میلیارد ریال مربوط به اعتبارات هزینه ای و حدود ۱/۷ هزار میلیارد ریال مربوط به تملک دارایی‌های سرمایه ای است.

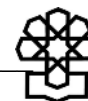
اعتبارات فصل رفاه و تأمین اجتماعی در مجموع حدود ۲۷/۵ درصد از کل اعتبارات فصل‌ها (جمع امور چهارگانه) را به خود اختصاص داده که پس از فصل اول (جبران خدمات کارکنان دولت) بیشترین سهم را در بین سایر فصول دارد. این اعتبارات در قلمروهای بیمه‌ای، حمایتی و امور ایثارگران به نحو زیر توزیع شده است:

۱. بیمه‌های اجتماعی شامل حقوق و مزایا و خدمات رفاهی بازنشستگان و حق بیمه‌های اجتماعی سهم دولت جمعاً حدود ۲۶۷ هزار میلیارد ریال (۵۸/۶ درصد از کل اعتبارات فصل)،
۲. بیمه‌های سلامت (پایه و تکمیلی) حدود ۶۰ هزار میلیارد ریال (۱۳/۳ درصد از کل اعتبارات فصل)،
۳. امور حمایتی و توانمندسازی حدود ۶۰ هزار میلیارد ریال (۱۳/۳ درصد از کل اعتبارات فصل)،
۴. امور حمایتی ایثارگران حدود ۶۱ هزار میلیارد ریال (۱۳/۴ درصد از کل اعتبارات فصل)،
۵. سایر موارد (امداد و نجات، مبارزه با عرضه مواد مخدر و...) حدود ۶ هزار میلیارد ریال (۱ درصد از کل اعتبارات فصل).

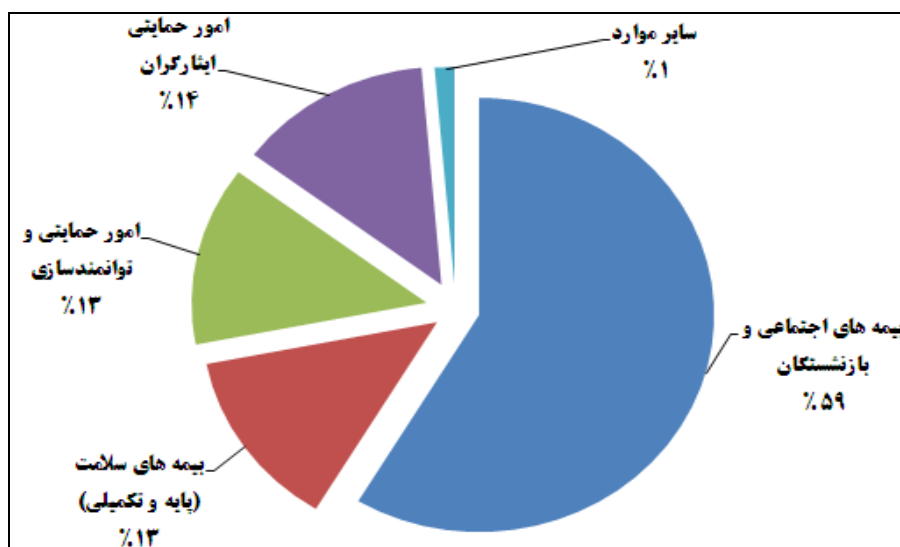
جدول ۲. نحوه توزیع اعتبارات فصل رفاه و تأمین اجتماعی

در قلمروهای اصلی بیمه‌ای و حمایتی

برنامه‌ها	مبلغ اعتبارات	درصد از کل
بیمه‌های اجتماعی و بازنشستگان	۲۶۶,۹۷۴	۵۸/۶
بیمه‌های سلامت (پایه و تکمیلی)	۶۰,۵۰۳	۱۳/۳
امور حمایتی و توانمندسازی	۶۰,۵۸۶	۱۳/۳
امور حمایتی ایثارگران	۶۱,۰۴۴	۱۳/۴
سایر موارد	۲۱۱,۶	۱/۳
جمع	۴۵۵,۳۱۸	۱۰۰

نمودار ۱. نحوه توزیع اعتبارات فصل رفاه و تأمین اجتماعی در قلمروهای اصلی بیمه‌ای و حمایتی

۵-۱. بیمه‌های اجتماعی

مجموع اعتبارات منظور شده در لایحه بودجه سال ۱۳۹۳ برای بیمه‌های اجتماعی و امور بازنشستگان حدود ۲۶۷ هزار میلیارد ریال است. سهم اعتبارات بیمه‌های اجتماعی از کل اعتبارات رفاه و تأمین اجتماعی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۳ نزدیک به ۵۹ درصد است که نزدیک به ۶۳ درصد آن به پرداخت حقوق و مزایای بازنشستگان ردیف ۳۰۴۴۲ اختصاص دارد (جدول ۳).

جدول ۳. مقایسه اعتبارات بیمه‌های اجتماعی و بازنشستگان در لایحه بودجه سال ۱۳۹۳

شماره طبقه‌بندی	عنوان برنامه	لایحه بودجه سال ۱۳۹۳	درصد از کل
۳۰۴۳۴	ارائه خدمات رفاهی به بازنشستگان	۶۶۰,۰۰۰	۰/۲
۳۰۴۴۱	بیمه‌های اجتماعی	۵۵,۲۵۶,۴۶۱	۲۰/۷
۳۰۴۴۲	پرداخت حقوق و مزایای بازنشستگان	۱۶۶,۹۹۶,۰۰۰	۶۲/۵
۳۰۴۷۹	هزینه‌های مربوط به بازنشستگان دولت	۴۳,۹۰۷,۹۷۹	۱۶/۴
۳۰۴۸۱	پرداخت دیون و بازخرید کارکنان	۱۵۳,۶۲۴	۰/۱
۵۵۰۰۰-۶۱	تأمین دیون مابه‌التفاوت افزایش حقوق بازنشستگان	۲۰۰,۰۰۰	۰/۱
۵۵۰۰۰-۴۹	حق بیمه زنان خانه‌دار متأهل با اولویت زنان سرپرست خانوار	۱۵۰,۰۰۰	۰/۱
	جمع	۲۶۷,۳۲۴,۰۶۴	۱۰۰

۲-۵. بیمه‌های سلامت

مجموع اعتبارات منظور شده در لایحه بودجه سال ۱۳۹۳ برای بیمه‌های سلامت پایه و تکمیلی بازنشستگان حدود ۶۰,۵۰۳ میلیارد ریال است (جدول ۴). این اعتبارات در مجموع ۱۳/۳ درصد از کل اعتبارات فصل رفاه و تأمین اجتماعی را شامل می‌شود که بیشترین مقدار آن مربوط به بیمه درمان روستاییان و عشایر و شهرهای زیر بیست هزار نفر (۳۰۴۸۲) با حدود ۳۸ درصد و برنامه بیمه خدمات درمانی (۳۰۴۴۰) با حدود ۳۵ درصد از کل اعتبارات فصل است.

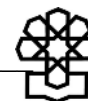
جدول ۴. اعتبارات منظور شده در لایحه بودجه سال ۱۳۹۳ برای بیمه‌های سلامت،

پایه و تکمیلی و درصد از کل

شماره طبقه‌بندی	عنوان برنامه	لایحه بودجه سال ۱۳۹۳	درصد از کل
۳۰۴۰۵	بیمه درمان کارکنان دولت	۵,۳۰۰,۰۰۰	۸/۸
۳۰۴۰۶	حمایت بیمه‌های درمان	۷,۰۰۰,۰۰۰	۱۱/۶
۳۰۴۳۸	بیمه درمان رزمندگان معسر	۲۳۰,۰۰۰	۰/۴
۳۰۴۴۰	بیمه خدمات درمانی	۲۱,۱۹۳,۸۲۱	۳۵/۰
۳۰۴۸۲	رایگان روستاییان و شهرهای زیر ۲۰ هزار نفر	۲۳,۱۰۰,۰۰۰	۳۸/۲
۳۰۴۹۸	بیمه تکمیلی درمان بازنشستگان، وظیفه‌بگیران و مستمری‌بگیران	۳,۶۸۰,۰۰۰	۶/۱
	جمع	۶۰,۵۰۳,۸۲۱	۱۰۰/۰

۳-۵. حمایتی و توانمندسازی

مجموع اعتبارات منظور شده در لایحه بودجه سال ۱۳۹۳ برای امور حمایتی و توانمندسازی حدود ۴۰ هزار میلیارد ریال است که نسبت به سال گذشته ۲۱ درصد افزایش دارد (جدول ۵). سهم اعتبارات حمایتی و توانمندسازی از کل اعتبارات رفاه و تأمین اجتماعی در این لایحه حدود ۱۳/۳ درصد است که بیشترین سهم مربوط به برنامه تأمین هزینه‌های معیشتی (۳۰۴۴۷) با بیش از ۳۸ درصد و پس از آن برنامه حمایت‌های اجتماعی (۳۰۴۲۹) با حدود ۱۴ درصد است.

جدول ۵. اعتبارات برنامه‌های حمایتی و توانمندسازی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۳

شماره طبقه‌بندی	عنوان برنامه	لایحه بودجه سال ۱۳۹۳	درصد از کل
۳۰۴۰۱	حمایت از خانواده و فرزندان	۷۴۱,۴۲۷	۱/۲
۳۰۴۰۳	توانبخشی	۷,۰۶۶,۲۵۲	۱۱/۷
۳۰۴۰۴	پارانه غذا	۶,۵۸۹,۳۵۰	۱۰/۹
۳۰۴۰۹	کنترل و کاهش آسیب‌های اجتماعی	۳۰۰,۰۰۰	۰/۵
۳۰۴۱۳	حمایت از تأمین مسکن محرومین و گروه‌های کم درآمد	۱۷۰,۰۰۰	۰/۳
۳۰۴۲۶	پیشگیری و خدمات مشاوره‌ای	۸۳۶,۰۴۳	۱/۴
۳۰۴۲۷	تأمین مسکن	۱,۸۰۰,۸۶۲	۳/۰
۳۰۴۲۹	حمایت‌های اجتماعی	۸,۶۶۱,۳۳۳	۱۴/۳
۳۰۴۳۵	اشتغال و کارآفرینی	۲,۸۷۵,۰۰۰	۴/۷
۳۰۴۴۳	پیشگیری از اعتیاد به مواد مخدر	۳۶۹,۰۳۴	۰/۶
۳۰۴۴۷	تأمین هزینه‌های معیشتی	۲۳,۴۳۷,۹۴۸	۳۸/۷
۳۰۴۵۱	خدمات فرهنگی و آموزشی	۱,۱۳۹,۹۵۱	۱/۹
۳۰۴۵۲	درمان، بازتوانی و کاهش آسیب معنادان	۱,۰۷۹,۹۴۸	۱/۸
۳۰۴۶۷	پرداخت شهریه‌های دانشجویی	۲,۹۲۵,۰۰۰	۴/۸
۳۰۴۶۹	کمک به تأمین سلامت نیازمندان	۸۷۱,۵۰۰	۱/۴
۳۰۴۹۰	توانبخشی دانش‌آموزان استثنایی	۱۱۸,۰۰۰	۰/۰
۳۰۴۹۵	توانمندسازی اجتماعی	۱۵۰,۰۰۰	۰/۰
۳۰۴۹۶	کمک به امر توانبخشی و ارائه خدمات اجتماعی	۱,۶۹۷,۷۵۶	۲/۸
	جمع	۶۰,۵۸۸,۲۰۴	۱۰۰/۰

۶. اعتبارات منظور شده برای دستگاه‌های اجرایی

جدول ۶ اعتبارات مربوط به دستگاه‌های اجرایی که وظایف آنها مرتبط به قلمروهای سه‌گانه رفاه و تأمین اجتماعی است را نشان می‌دهد. در بین این دستگاه‌ها، بیشترین مبلغ اعتبارات به ترتیب مربوط به صندوق بازنشستگی کشوری (۱۳۵ هزار میلیارد ریال) و سازمان تأمین اجتماعی نیروهای مسلح (۱۱۵ هزار میلیارد ریال) است که بیانگر سهم بسیار بالای حقوق و مزایای بازنشستگان در اعتبارات رفاه و تأمین اجتماعی است. در قانون بودجه سال ۱۳۹۲ نیز به همین منوال بیشترین مبلغ اعتبارات به این دو دستگاه اختصاص یافته بود.

در مقایسه قانون بودجه سال ۱۳۹۲ با لایحه بودجه سال ۱۳۹۳ مشخص می‌گردد بیشترین رشد اعتبار با بیش از ۶۵ درصد افزایش به سازمان بیمه سلامت اختصاص دارد. کمترین رشد نیز در حدود ۹ درصد به صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان، روستاییان و عشایر تعلق دارد. پس از سازمان بیمه سلامت، جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران با ۳۷ درصد و سازمان بهزیستی کشور در حدود

۲۵ درصد رشد قابل توجهی نسبت به سال گذشته داشته‌اند. سرجمع اعتبارات حوزه رفاه و تامین اجتماعی نیز نسبت به سال گذشته بیش از ۲۰ درصد افزایش را شاهد بوده است.

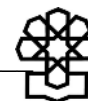
جدول ۶. مقایسه اعتبارات دستگاه‌های مرتبط با حوزه رفاه و تامین اجتماعی در قانون بودجه سال ۱۳۹۲ با لایحه بودجه سال ۱۳۹۳

کد دستگاه	دستگاه اجرایی	قانون بودجه سال ۱۳۹۲*	لایحه بودجه سال ۱۳۹۳	میزان تغییر	درصد تغییر
۱۵۴۰۰۰	وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی (برنامه‌های رفاه اجتماعی)	۹,۳۴۲,۵۵۵	۱۰,۳۹۹,۲۵۵	۱,۰۵۶,۷۰۰	۱۱/۳۱
۱۵۴۰۰۰ - ۲	صندوق بازنشستگی کشوری	۱۱۵,۰۳۸,۲۳۹	۱۳۵,۰۰۰,۰۰۰	۱۹,۹۶۱,۷۶۱	۱۷/۳۵
۱۵۴۰۰۰ - ۵	صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان، روستاییان و عشایر	۳,۰۲۰,۵۹۴	۳,۳۰۰,۰۰۰	۲۷۹,۴۰۶	۹/۲۵
۱۲۹۱۰۹	سازمان بیمه سلامت ایران	۲۴,۱۰۲,۹۴۸	۴۰,۰۰۰,۰۰۰	۱۵,۸۹۷,۰۵۲	۶۵/۹۵
۱۲۹۶۰۰	کمیته امداد امام خمینی (ره)	۲۶,۴۴۳,۱۳۲	۳۰,۳۳۴,۰۰۰	۳,۸۹۰,۸۶۸	۱۴/۷۱
۱۳۱۵۰۰	سازمان بهزیستی کشور	۱۰,۶۳۹,۵۶۰	۱۳,۳۱۲,۹۲۵	۲,۶۷۳,۳۶۵	۲۵/۱۳
۱۳۲۵۰۰	سازمان تامین اجتماعی	۲,۳۱۲,۲۳۸	۲,۶۶۲,۰۷۳	۳۴۹,۸۳۵	۱۵/۱۳
۱۳۱۶۰۰	بنیاد شهید و امور ایثارگران	۵۹,۵۳۶,۷۷۳	۶۸,۶۱۰,۱۰۰	۹,۰۷۳,۳۲۷	۱۵/۲۴
۱۱۱۱۲۰	سازمان تامین اجتماعی نیروهای مسلح	۹۸,۹۹۵,۳۹۱	۱۱۵,۷۴۳,۳۱۹	۱۶,۷۴۷,۹۲۸	۱۶/۹۲
۱۰۱۰۳۴	ستاد مبارزه با مواد مخدر	۱,۲۵۲,۴۵۶	۱,۴۳۰,۲۵۲	۱۷۷,۷۹۶	۱۴/۲۰
۱۱۴۰۸۴	مرکز خدمات حوزه‌های علمیه	۳,۷۱۸,۰۸۹	۴,۱۸۷,۹۸۵	۴۶۹,۸۹۶	۱۲/۶۴
۱۳۱۰۰۰	جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران	۴,۹۰۲,۹۲۴	۶,۷۱۸,۳۲۰	۱,۸۱۵,۳۹۶	۳۷/۰۳
	جمع	۳۵۹,۳۰۴,۸۹۹	۴۳۱,۶۹۸,۲۲۹	۷۲,۳۹۳,۳۳۰	۲۰/۱۵

* اعداد این ستون با لحاظ اصلاحات قانون بودجه سال ۱۳۹۲ مصوب مجلس شورای اسلامی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۲ به دست آمده است.

۱-۶. اعتبارات در اختیار وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی متولی امور سه وزارتخانه سابق (رفاه و تامین اجتماعی - کار و امور اجتماعی - تعاون) است. در این گزارش صرفاً اعتبارات مربوط به حوزه رفاه و تامین اجتماعی که در اختیار وزارتخانه قرار می‌گیرد، بررسی شده است. مبلغ کل این اعتبارات حدود ۱۰ هزار میلیارد ریال است که نزدیک به ۹۰ درصد آن مربوط به بیمه‌های اجتماعی (پرداخت سهم دولت بابت حق بیمه اجتماعی باربران، خادمین مساجد و بافندگان فرش) است (جدول ۷).

جدول ۷. اعتبارات برنامه‌های رفاه اجتماعی در اختیار وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
در لایحه بودجه سال ۱۳۹۳

کد	عنوان برنامه	لایحه بودجه سال ۱۳۹۳	درصد از کل
۳۰۴۲۹	حمایت‌های اجتماعی	۳۰,۰۰۰	۰/۳
۳۰۴۸۶	ساختمان‌ها و تجهیزات	۱۱,۰۰۰	۰/۱
۳۰۴۹۵	توانمندسازی اجتماعی	۱۵,۰۰۰	۰/۱
۳۰۳۰۵	امنیت غذا و تغذیه - کمک به اقشار خاص	۱۲۰,۰۰۰	۱/۲
۳۰۴۰۳	توانبخشی - کمک به اقشار خاص	۲۱۰,۰۰۰	۲/۰
۳۰۴۰۹	کنترل و کاهش آسیب‌های اجتماعی - کمک به اقشار خاص	۱۳۰,۰۰۰	۱/۳
۳۰۴۲۶	پیشگیری و خدمات مشاوره‌ای - کمک به اقشار خاص	۸۰,۰۰۰	۰/۸
۳۰۴۲۷	تأمین مسکن - کمک به اقشار خاص	۵۰,۰۰۰	۰/۵
۳۰۴۲۹	حمایت‌های اجتماعی - کمک به اقشار خاص	۱۳۳,۲۵۵	۱/۳
۳۰۴۳۵	اشتغال و کارآفرینی - کمک به اقشار خاص	۱۸۰,۰۰۰	۱/۷
۳۰۴۴۱	بیمه‌های اجتماعی - کمک به اقشار خاص	۱۰۰,۰۰۰	۱/۰
۳۰۴۴۱	بیمه‌های اجتماعی - بیمه‌های اجتماعی	۹,۳۴۰,۰۰۰	۸۹/۸
	جمع	۱۰,۳۹۹,۲۵۵	۱۰۰/۰

۲-۶. اعتبارات صندوق بازنشستگی کشوری

در لایحه بودجه سال ۱۳۹۳ حدود ۱۳۵ هزار میلیارد ریال به صندوق بازنشستگی کشوری اختصاص یافته است. از این مبلغ بیشترین سهم مربوط به حقوق و مزایای بازنشستگان (۶۸/۵ درصد) و پس از آن مربوط به بیمه‌های اجتماعی (۱۵/۶) است که ظاهراً تحت عنوان کمک دولت بابت حق بیمه مشترکان صندوق پرداخت می‌شود (جدول ۸).

در برنامه‌های صندوق حدود ۲ هزار میلیارد ریال نیز با عنوان بیمه خدمات درمانی پیش بینی شده که باتوجه به عدم سنخیت این اعتبار با وظایف صندوق (این صندوق در زمینه بیمه‌های سلامت وظیفه‌ای ندارد) و مغایرت این موضوع با قانون برنامه پنجم، توجیه قانونی آن مشخص نیست.

جدول ۸. اعتبارات برنامه‌های صندوق بازنشستگی کشوری در لایحه بودجه سال ۱۳۹۳

کد	عنوان برنامه	لایحه بودجه سال ۱۳۹۳	درصد از کل
۳۰۴۴۰	بیمه خدمات درمانی	۲,۱۵۰,۰۰۰	۱/۶
۳۰۴۴۱	بیمه‌های اجتماعی	۲۱,۰۰۰,۰۰۰	۱۵/۶
۳۰۴۴۲	پرداخت حقوق و مزایای بازنشستگان	۹۲,۴۶۵,۰۰۰	۶۸/۵
۳۰۴۷۹	هزینه‌های مربوط به بازنشستگان دولت	۱۷,۲۰۰,۰۰۰	۱۲/۷
۳۰۴۹۸	بیمه تکمیلی درمان بازنشستگان، وظیفه‌بگیران و مستمری بگیران	۲,۱۸۵,۰۰۰	۱/۶
	جمع	۱۳۵,۰۰۰,۰۰۰	۱۰۰/۰

۳-۶. اعتبارات سازمان بیمه سلامت

در لایحه بودجه سال ۱۳۹۳، اعتبارات پیشنهادی برای سازمان بیمه سلامت ۴۰ هزار میلیارد ریال است. در بین برنامه‌های این سازمان، بیشترین سهم مربوط به برنامه بیمه درمان رایگان روستاییان و شهرهای زیر بیست هزار نفر (ردیف ۳۰۴۸۲) با حدود ۵۸ درصد است (جدول ۹).

جدول ۹. اعتبارات برنامه‌های سازمان بیمه سلامت ایران در لایحه بودجه سال ۱۳۹۳

کد برنامه	عنوان برنامه	لایحه بودجه سال ۱۳۹۳	درصد از کل
۳۰۳۱۰	بیماری‌های خاص (هموفیلی، تالاسمی، دیالیزی، سرطانی، ام‌اس)	۴,۳۰۰,۰۰۰	۱۰/۸
۳۰۴۰۵	بیمه درمان کارکنان دولت	۵,۳۰۰,۰۰۰	۱۳/۳
۳۰۴۰۶	حمایت بیمه‌های درمان	۷,۰۰۰,۰۰۰	۱۷/۵
۳۰۴۵۲	درمان، بازتوانی و کاهش آسیب معتادان	۳۰۰,۰۰۰	۰/۸
۳۰۴۸۲	بیمه رایگان روستاییان و شهرهای زیر ۲۰ هزار نفر	۲۳,۱۰۰,۰۰۰	۵۷/۸
	جمع	۴۰,۰۰۰,۰۰۰	۱۰۰/۰

۴-۶. اعتبارات سازمان تأمین اجتماعی

اعتبار منظور شده برای سازمان تأمین اجتماعی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۳ حدود ۲,۶۶۲ میلیارد ریال است (جدول ۶). از نکات حائز اهمیت در این خصوص آن است که عدم پیش‌بینی هیچ اعتباری برای پرداخت بدهی‌های جاری دولت به سازمان تأمین اجتماعی و صندوق‌های وابسته موجب می‌شود حجم بدهی‌های معوقه دولت به سازمان یاد شده افزایش یابد.

علاوه بر این، در سال‌های گذشته بابت رد دیون دولت (پرداخت بخشی از بدهی‌های معوقه) به این سازمان از محل واگذاری سهام مبلغی پیش‌بینی می‌شد که در لایحه بودجه سال ۱۳۹۳ این

مورد نیز پیش‌بینی نشده است. شایان ذکر است عدم تأمین اعتبار بابت اجرای احکام تکلیف شده با سازمان تأمین اجتماعی - به‌خصوص موادی از قانون برنامه پنجم توسعه - با ماده (۲۲۵) قانون برنامه پنجم توسعه مغایرت دارد.^۱

۵-۶. اعتبارات صندوق بیمه اجتماعی روستاییان و عشایر

در لایحه بودجه سال ۱۳۹۳ برای صندوق بیمه اجتماعی روستاییان و عشایر ۳,۳۰۰ میلیارد ریال اعتبار منظور شده است که تمام آن بابت سهم دولت در حق بیمه اعضای این صندوق قابل تخصیص خواهد بود (جدول ۶).

۶-۶. اعتبارات سازمان تأمین اجتماعی نیروهای مسلح

در لایحه بودجه سال ۱۳۹۳ حدود ۱۱۳ هزار میلیارد ریال به سازمان تأمین اجتماعی نیروهای مسلح تخصیص یافته که حدود ۶۶ درصد آن مربوط به برنامه پرداخت حقوق و مزایای بازنشستگان (۳۰۴۴۲) است. مهمترین نکته قابل ذکر در مورد این سازمان، لزوم پیش‌بینی اعتبار برای تأدیه بدهی‌های قانونی دولت به این سازمان بابت صندوق‌های بازنشستگی نیروهای مسلح است (جدول ۱۰).

جدول ۱۰. مقایسه اعتبارات برنامه‌های سازمان تأمین اجتماعی نیروهای مسلح در لایحه بودجه سال ۱۳۹۳

کد برنامه	عنوان برنامه	لایحه بودجه سال ۱۳۹۳	درصد از کل
۳۰۴۳۴	ارائه خدمات رفاهی به بازنشستگان	۶۶۰,۰۰۰	۰/۶
۳۰۴۳۸	بیمه درمان رزمندگان معسر	۲۳۰,۰۰۰	۰/۲
۳۰۴۴۰	بیمه خدمات درمانی	۸,۴۳۴,۰۰۰	۷/۴
۳۰۴۴۱	بیمه‌های اجتماعی	۱۵,۰۰۰,۰۰۰	۱۳/۲
۳۰۴۴۲	پرداخت حقوق و مزایای بازنشستگان	۷۴,۵۳۱,۰۰۰	۶۵/۸
۳۰۴۷۱	درمان ایثارگران	۱,۳۸۰,۰۰۰	۱/۲
۳۰۴۷۹	هزینه‌های مربوط به بازنشستگان دولت	۱۱,۵۰۰,۰۰۰	۱۰/۲
۳۰۴۹۸	بیمه تکمیلی درمان بازنشستگان، وظیفه‌بگیران و مستمری‌بگیران	۱,۴۹۵,۰۰۰	۱/۳
	جمع	۱۱۳,۲۳۰,۰۰۰	۱۰۰/۰

۱. ماده (۲۲۵) - دولت موظف است بار مالی کلیه قوانین و مقررات از جمله احکام قانون برنامه پنجم که مستلزم استفاده از منابع عمومی است را در لوائح بودجه سنواتی در حدود درآمدهای وصولی پیش‌بینی و اجرا نماید.

۶-۷. اعتبارات کمیته امداد امام خمینی (ره)

اعتبارات پیشنهادی برای کمیته امداد امام خمینی (ره) در لایحه بودجه سال ۱۳۹۳ حدود ۳۱ هزار میلیارد ریال است که بیشترین سهم را برنامه تأمین هزینه‌های معیشتی (۳۰۴۴۷) با بیش از ۵۵ درصد به خود اختصاص داده است و البته این سهم با وظایف اصلی این نهاد - که تأمین هزینه‌های معیشتی نیازمندان است - انطباق کامل دارد (جدول ۱۱).

جدول ۱۱. مقایسه اعتبارات برنامه‌های کمیته امداد امام خمینی (ره) در لایحه بودجه سال ۱۳۹۳

کد برنامه	عنوان برنامه	لایحه بودجه سال ۱۳۹۳	درصد از کل
۳۰۳۰۵	امنیت غذا و تغذیه	۵۹۵,۰۰۰	۱/۹
۳۰۴۱۵	پژوهش‌های کاربردی	۵۰,۰۰۰	۰/۰
۳۰۴۲۷	تأمین مسکن	۱,۱۷۰,۰۰۰	۳/۷
۳۰۴۲۹	حمایت‌های اجتماعی	۲,۲۶۹,۰۰۰	۷/۲
۳۰۴۳۵	اشتغال و کارآفرینی	۲,۱۰۰,۰۰۰	۶/۷
۳۰۴۴۰	بیمه خدمات درمانی	۲,۴۰۰,۰۰۰	۷/۷
۳۰۴۴۱	بیمه‌های اجتماعی	۲,۱۲۲,۰۰۰	۶/۸
۳۰۴۴۷	تأمین هزینه‌های معیشتی	۱۷,۳۷۱,۵۰۰	۵۵/۴
۳۰۴۵۱	خدمات فرهنگی و آموزشی	۹۰۰,۰۰۰	۲/۹
۳۰۴۶۷	پرداخت شهریه دانشجویی	۵۱۵,۰۰۰	۱/۶
۳۰۴۶۹	کمک به تأمین سلامت نیازمندان	۸۷۱,۵۰۰	۲/۸
۳۰۴۸۶	ساختمان‌ها و تجهیزات	۱۵,۰۰۰	۰/۰
۳۱-۵۵۰,۰۰۰	کمک و تشویق مناطق - پرداخت زکات	۱,۰۰۰,۰۰۰	۳/۲
	جمع	۳۱,۳۳۴,۰۰۰	۱۰۰/۰

۶-۸. اعتبارات سازمان بهزیستی کشور

بودجه پیشنهادی (ملی) برای سازمان بهزیستی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۳ حدود ۱۳/۵ هزار میلیارد ریال است. در بین برنامه‌های سازمان بهزیستی، برنامه توانبخشی (۳۰۴۰۳) با حدود ۳۶/۵ درصد و برنامه تأمین هزینه‌های معیشتی (۳۰۴۴۷) با حدود ۳۰ درصد، بیشترین سهم را به خود اختصاص داده‌اند. سایر برنامه‌ها علیرغم تنوع و تعدد آن سهم اندکی از اعتبارات این سازمان دارد و در این میان، سهم ناچیز برنامه کنترل و کاهش آسیب‌های اجتماعی - با وجود اهمیت آن - درخور توجه است (جدول ۱۲).

جدول ۱۲. اعتبارات برنامه‌های سازمان بهزیستی کشور در لایحه بودجه سال ۱۳۹۳

کد برنامه	عنوان برنامه	لایحه بودجه سال ۱۳۹۳	درصد از کل
۳۰۳۰۵	امنیت غذا و تغذیه	۳۰۰,۰۰۰	۲/۲
۳۰۴۰۱	حمایت از خانواده و فرزندان	۲۶۰,۰۰۰	۱/۹
۳۰۴۰۳	توانبخشی	۴,۹۲۶,۳۰۰	۳۶/۵
۳۰۴۰۹	کنترل و کاهش آسیب‌های اجتماعی	۱۷۰,۰۰۰	۱/۳
۳۰۴۱۵	پژوهش‌های کاربردی	۲۰,۰۰۰	۰/۰
۳۰۴۲۶	پیشگیری و خدمات مشاوره‌ای	۳۳۳,۰۰۰	۲/۵
۳۰۴۲۷	تأمین مسکن	۱۵۰,۰۰۰	۱/۱
۳۰۴۲۹	حمایت‌های اجتماعی	۸۴۴,۴۵۰	۶/۲
۳۰۴۳۵	اشتغال و کارآفرینی	۳۱۵,۰۰۰	۲/۳
۳۰۴۴۰	بیمه خدمات درمانی	۱,۱۱۰,۰۰۰	۸/۲
۳۰۴۴۱	بیمه‌های اجتماعی	۳۳۰,۰۰۰	۲/۴
۳۰۴۴۷	تأمین هزینه‌های معیشتی	۴,۰۳۰,۰۰۰	۲۹/۸
۳۰۴۵۱	خدمات فرهنگی و آموزشی	۳۴,۰۰۰	۰/۳
۳۰۴۵۲	درمان، بازتوانی و کاهش آسیب معنادان	۱۲۰,۰۰۰	۰/۹
۳۰۴۶۷	پرداخت شهریه دانشجویی	۳۵۰,۰۰۰	۲/۶
۳۰۴۷۹	هزینه‌های مربوط به بازنشستگان دولت	۰	۰/۰
۳۰۴۴۱	حق بیمه سهم کارفرمایی کارکنان شاغل در مراکز نگهداری معلولین	۲۸,۱۷۵	۰/۲
۳۰۴۸۶	ساختمان‌ها و تجهیزات	۱۰,۰۰۰	۰/۱
۵۳۰۰۰۰-۱۰۴	سازمان بهزیستی کشور - وجوه اداره شده برای تأمین سهم آورده مددجویان و...	۲۰۰,۰۰۰	۱/۵
	جمع	۱۳,۵۱۲,۹۲۵	۱۰۰/۰

۹-۶. اعتبارات بنیاد شهید و امور ایثارگران

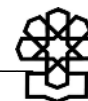
در لایحه بودجه سال ۱۳۹۳ حدود ۶۸/۶ هزار میلیارد ریال به بنیاد شهید و امور ایثارگران اختصاص یافته است که بیش از ۴۸ درصد آن مربوط به برنامه پرداخت حقوق حالت اشتغال ایثارگران (۳۰۴۱۸) و حدود ۱۹ درصد نیز مربوط به برنامه پرداخت مستمری و حق نگهداری والدین شهدا (۳۰۴۷۰) است. لازم به توضیح است که بخش عمده‌ای از هزینه‌های حمایت از ایثارگران از طریق دستگاه‌های اجرایی زیربط پرداخت می‌شود (جدول ۱۳).

جدول ۱۳. اعتبارات برنامه‌های بنیاد شهید و امور ایثارگران در لایحه بودجه سال ۱۳۹۳

کد برنامه	عنوان برنامه	مبلغ (به میلیون ریال)	درصد از کل
۱۰۵۱۷	حمایت از توسعه علوم و فناوری‌های نوین	۲،۷۰۰	۰/۰
۳۰۴۰۳	توانبخشی	۳۵۵،۲۰۰	۰/۵
۳۰۴۱۱	راهبری امور ایثارگران	۳۰،۷۴،۰۰۰	۴/۵
۳۰۴۱۶	پاداش پایان خدمت ایثارگران	۵،۵۲۰،۰۰۰	۸/۰
۳۰۴۱۸	پرداخت حقوق حالت اشتغال ایثارگران	۳۳،۱۱۶،۰۰۰	۴۸/۳
۳۰۴۲۷	تأمین مسکن	۳۲۰،۰۰۰	۰/۵
۳۰۴۳۰	فرهنگی، آموزشی و ورزشی و ترویج فرهنگ ایثار و شهادت ایثارگران	۳۰۰،۰۰۰	۰/۴
۳۰۴۳۵	اشتغال و کارآفرینی	۲۸۰،۰۰۰	۰/۴
۳۰۴۴۰	بیمه خدمات درمانی	۶۸۸۰،۰۰۰	۱۰/۰
۳۰۴۴۶	تأمین معیشت و رفاه ایثارگران	۱۸۰۰،۰۰۰	۲/۶
۳۰۴۶۷	پرداخت شهریه دانشجویی ایثارگران	۲،۰۵۰،۰۰۰	۳/۰
۳۰۴۶۸	کمک به تأمین سلامت ایثارگران	۶۴۲،۰۰۰	۰/۹
۳۰۴۷۰	پرداخت مستمری و حق نگهداری والدین شهدا	۱۳،۳۱۲،۰۰۰	۱۹/۴
۳۰۴۷۹	هزینه‌های مربوط به بازنشستگان دولت	۱۰۰،۰۰۰	۰/۱
۳۰۴۸۰	هزینه‌های مربوط به خانواده‌های شاهد و ایثارگر	۷۵۶،۰۰۰	۱/۱
۳۰۴۸۱	پرداخت دیون و بازخرید کارکنان	۱۰۰،۰۰۰	۰/۱
۳۰۴۸۶	ساختمان‌ها و تجهیزات	۲،۲۰۰	۰/۰
۵۳-۵۵۰۰۰۰	اعتبار موضوع استفاده ایثارگران از خدمات درمانی ... از محل انتقال اعتبار از دستگاه‌های اجرایی متبوع	۱	۰/۰
	جمع	۶۸،۶۱۰،۱۰۰	۱۰۰/۰

۱۰-۶. اعتبارات مرکز خدمات حوزه‌های علمیه

در لایحه بودجه سال ۱۳۹۳، حدود ۴ میلیارد ریال به مرکز خدمات حوزه‌های علمیه اختصاص یافته که از این مبلغ، برنامه تأمین هزینه‌های معیشتی (۳۰۴۴۷) با حدود ۴۹ درصد و برنامه بیمه‌های اجتماعی (۳۰۴۴۱) با بیش از ۳۱ درصد بیشترین سهم را دارند (جدول ۱۴).

جدول ۱۴. اعتبارات برنامه‌های مرکز خدمات حوزه‌های علمیه در لایحه بودجه سال ۱۳۹۳

کد برنامه	عنوان برنامه	مبلغ (به میلیون ریال)	درصد از کل
۳۰۱۲۹	خدمات فرهنگی - رفاهی	۲۱۵,۲۸۴	۵/۱
۳۰۴۱۳	حمایت از تأمین مسکن محرومین و گروه‌های کم درآمد	۱۵۰,۰۰۰	۳/۶
۳۰۴۲۹	حمایت‌های اجتماعی	۴۰,۰۰۰	۱/۰
۳۰۴۴۰	بیمه خدمات درمانی	۲۱۹,۸۲۱	۵/۲
۳۰۴۴۱	بیمه‌های اجتماعی	۱,۳۱۴,۴۳۲	۳۱/۴
۳۰۴۴۷	تأمین هزینه‌های معیشتی	۲,۰۳۶,۴۴۸	۴۸/۶
۳۰۴۸۹	کمک به صندوق‌های قرض‌الحسنه حوزه‌های علمیه	۱۵۰,۰۰۰	۳/۶
۳۰۴۰۴	یارانه غذا	۶۲,۰۰۰	۱/۵
جمع		۴,۱۸۷,۹۸۵	۱۰۰/۰

۱۱-۶. اعتبارات ستاد مبارزه با مواد مخدر

در لایحه بودجه سال ۱۳۹۳ حدود ۱۶۰۰ میلیارد ریال به ستاد مبارزه با مواد مخدر اختصاص یافته است. در بین برنامه‌های این ستاد، برنامه درمان، بازتوانی و کاهش آسیب معتادان (۳۰۴۵۲) با ۳۷/۵ درصد بیشترین سهم را دارد (جدول ۱۵).

جدول ۱۵. اعتبارات برنامه‌های ستاد مبارزه با مواد مخدر در لایحه بودجه سال ۱۳۹۳

کد برنامه	عنوان برنامه	مبلغ (به میلیون ریال)	درصد از کل
۱۰۳۰۱	خدمت قضایی و امور دادگاه‌ها	۴۴,۰۰۰	۲/۷
۱۰۵۱۷	حمایت از توسعه علوم و فناوری‌های نوین	۱,۵۰۰	۰/۱
۳۰۴۱۵	پژوهش‌های کاربردی	۱۵,۰۰۰	۰/۹
۳۰۴۴۳	پیشگیری از اعتیاد به مواد مخدر	۳۳۰,۰۰۰	۲۰/۶
۳۰۴۵۲	درمان، بازتوانی و کاهش آسیب معتادان	۶۰۰,۰۰۰	۳۷/۵
۳۰۴۷۳	مقابله با عرضه مواد مخدر	۲۷۷,۴۴۴	۱۷/۳
۳۰۴۷۶	همکاری‌های بین‌المللی و فرابخشی	۴۴,۰۰۰	۲/۷
۳۰۴۸۱	پرداخت دیون و بازخرید کارکنان	۴,۳۰۸	۰/۳
۳۰۴۸۶	ساختمان‌ها و تجهیزات	۱,۰۰۰	۰/۱
۳۰۴۰۴	یارانه غذا	۱۱۳,۰۰۰	۷/۱
۵۳۰۰۰-۱۱۱	ستاد مبارزه با مواد مخدر - موضوع ماده (۲۹) قانون مبارزه با مواد مخدر	۱۷۰,۰۰۰	۱۰/۶
جمع		۱,۶۰۰,۲۵۲	۱۰۰/۰

۱۲-۶. اعتبارات متفرقه

در لایحه بودجه سال ۱۳۹۳ معادل ۷۲۰ میلیارد ریال اعتبار ذیل ردیف‌های متفرقه مرتبط با حوزه رفاه و تأمین اجتماعی است. از این اعتبارات مبلغ ۱۵۰ میلیارد ریال بابت بیمه زنان خانه‌دار متأهل اختصاص یافته که این مبلغ در قانون بودجه سال ۱۳۹۲ معادل ۱۰۰۰ میلیارد ریال بوده است. لازم به توضیح است که بیمه زنان خانه‌دار در این لایحه فاقد حکم قانونی است و این مبلغ نیز صرفاً برای بیمه کردن حدود ۱۴ هزار نفر کافی خواهد بود (جدول ۱۶).

جدول ۱۶. اعتبارات متفرقه حوزه رفاه و تأمین اجتماعی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۳

شماره طبقه‌بندی	عنوان	مبلغ (به میلیون ریال)	درصد از کل
۵۳۰۰۰۰-۱۰۴	سازمان بهزیستی کشور - وجوه اداره شده برای تأمین سهم آورده مددجویان و کمک به سرمایه در گردش صندوق و فرصت‌های شغلی معلولان - از محل فروش دارایی‌های سرمایه‌ای ۱	۲۰۰,۰۰۰	۲۷/۸
۵۳۰۰۰۰-۱۱۱	ستاد مبارزه با مواد مخدر - موضوع ماده (۲۹) قانون مبارزه با مواد مخدر به منظور اجرای تکالیف مندرج در قوانین و مقررات مبارزه با مواد مخدر - مازاد بر ۷۰۰ میلیارد ریال در مقاطع سه ماهه	۱۷۰,۰۰۰	۲۳/۶
۵۵۰۰۰۰-۴۹	اعتبار موضوع حق بیمه زنان خانه‌دار متأهل با اولویت زنان سرپرست خانوار	۱۵۰,۰۰۰	۲۰/۸
۵۵۰۰۰۰-۵۳	اعتبار موضوع استفاده ایثارگران از خدمات درمانی بنیاد شهید و امور ایثارگران - از محل انتقال اعتبار از دستگاه‌های اجرایی متبوع ایثارگران شاغل و بازنشسته رقم ۱	۰	۰/۰
۵۵۰۰۰۰-۶۱	تأمین دیون مابه‌التفاوت افزایش حقوق بازنشستگان	۲۰۰,۰۰۰	۲۷/۸
	جمع	۷۲۰,۰۰۰	۱۰۰/۰

نتیجه‌گیری و پیشنهادها

به دلیل در دسترس نبودن جدول‌های پیوست قانون بودجه سال ۱۳۹۲، امکان مقایسه ارقام لایحه بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور با اعتبارات سال گذشته به نحو مقتضی فراهم نشد. به همین دلیل نمی‌توان به‌طور دقیق درباره میزان رشد اعتبارات این لایحه نسبت به سال گذشته اظهار نظر کرد. با وجود این، نکات زیر در خصوص این لایحه قابل ذکر است:

۱. مفاد احکام مرتبط با حوزه رفاه و تأمین اجتماعی ذیل تبصره‌های ماده واحده در مقایسه با بندهای مشابه در سال گذشته تغییر محتوایی نداشته (تغییرات آن شکلی است) و اصلاح هیچ یک از این احکام ضروری به نظر نمی‌رسد.

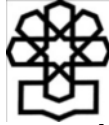
۲. در بند «د» تبصره «۱۵» صندوق‌های بازنشستگی کشوری و نیروهای مسلح مکلف به اجرای بیمه تکمیلی درمان برای بازنشستگان خود شده‌اند و در جدول اعتبارات این صندوق‌ها نیز برای این برنامه اعتبار مشخصی پیش‌بینی شده است؛ هرچند که این حکم در سال‌های گذشته نیز وجود داشته و اجرا می‌شده، اما لازم است به این امر توجه شود که تأمین هزینه‌های بیمه تکمیلی درمان از محل بودجه عمومی با تبصره «۵» ماده (۳۸) قانون برنامه پنجم توسعه مغایرت دارد.
۳. درخصوص اعتبارات فصل رفاه و تأمین اجتماعی توجه به این نکته لازم است که سهم حقوق و مزایای بازنشستگان در کل برنامه به حد چشمگیری رسیده و حدود ۳۷ درصد از کل اعتبارات فصل را به خود اختصاص داده است. این درحالی است که سهم حق بیمه‌ها (که نوعی سرمایه‌گذاری برای آینده است) حدود ۲۲ درصد است. این روند بیانگر افزایش وابستگی صندوق‌های بازنشستگی کشوری و نیروهای مسلح به بودجه عمومی دولت بوده که اگر این وابستگی ناشی از مشارکت در حق بیمه باشد، مثبت تلقی می‌گردد؛ اما وضعیت موجود نگران‌کننده بوده و با بند «الف» ماده (۲۶) قانون برنامه پنجم (مبنی بر لزوم کاهش وابستگی صندوق‌ها به بودجه دولت بجز مشارکت در حق بیمه) نیز مغایرت دارد.
۴. در این لایحه اعتباری بابت تأدیه دیون دولت (پرداخت بدهی‌های دولت ناشی از تکالیف حمایتی قانون) به سازمان تأمین اجتماعی و صندوق‌های بازنشستگی پیش‌بینی نشده است. این درحالی است که با اجرای تکالیف قانونی جاری، به بدهی‌های معوقه دولت به سازمان تأمین اجتماعی و صندوق‌های وابسته اضافه می‌شود.
۵. در برنامه‌های صندوق بازنشستگی کشوری مبلغ ۲،۱۵۰ میلیارد ریال بابت برنامه بیمه خدمات درمانی پیش‌بینی شده است. با توجه به تأکید قانون برنامه پنجم توسعه (بند «ب» ماده (۳۸)) مبنی بر یکپارچگی بیمه‌های سلامت و همچنین عدم پیش‌بینی وظیفه قانونی برای صندوق یاد شده درخصوص بیمه درمان، تخصیص این اعتبار محل تأمل دارد. پیشنهاد می‌شود این ردیف به سرجمع اعتبارات سازمان بیمه سلامت افزوده شود.
۶. با توجه به اهمیت برنامه کنترل و کاهش آسیب‌های اجتماعی و تأکید مقام معظم رهبری بر اهتمام به این موضوع (در نشست اخیر با مسئولان شورای عالی انقلاب فرهنگی)، سهم این برنامه در اعتبارات سال آینده (۱۷۰ میلیارد ریال) برای تحقق اهداف آن کافی به نظر نمی‌رسد.
۷. در این لایحه برای بیمه زنان خانه‌دار متأهل با اولویت سرپرست خانوار مبلغ ۱۵۰ میلیارد ریال پیش‌بینی شده که صرفاً برای بیمه کردن حدود ۱۴ هزار نفر کافی خواهد بود. درحالی که جمع کل زنان خانه‌دار سرپرست خانوار حدود ۲ میلیون نفر است.

با عنایت به نکات یادشده، موارد زیر پیشنهاد می‌شود:

۱. با توجه به محدودیت‌های بودجه‌ای سالیانه، از تصویب احکام و تکالیفی که بدهی‌های دولت به سازمان تأمین اجتماعی و سایر صندوق‌ها را افزایش می‌دهد، خودداری شود.
لازم به توضیح است که براساس بند «الف» ماده (۲۶) قانون برنامه پنجم توسعه، وابستگی صندوق‌ها به بودجه دولت باید هر سال کاهش یابد که برخلاف این هدف، طی سال‌های گذشته هر سال روبه افزایش بوده و این افزایش به دلیل تصویب احکام قانونی جدید است.
۲. به‌منظور جلوگیری از افزایش بدهی دولت به سازمان تأمین اجتماعی و سایر صندوق‌ها، امکان واگذاری بخشی از سهام شرکت‌ها یا سهم‌الشرکه دولت و... بابت این موضوع در قانون بودجه سال ۱۳۹۳ فراهم شود (این موضوع در سال‌های گذشته پیش‌بینی می‌شد، اما در این لایحه لحاظ نشده است).

منابع و مأخذ

۱. لایحه بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور.
۲. اصلاحات قانون بودجه سال ۱۳۹۲ مصوب مجلس شورای اسلامی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۲ کل کشور.
۳. قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۰-۱۳۹۴).
۴. قوانین و مقررات مرتبط با نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی.

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۳۴۰۵

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور ۱۹. بخش رفاه

نام دفتر: مطالعات اجتماعی (گروه رفاه و تأمین اجتماعی)
تهیه و تدوین‌کنندگان: مظفر کریمی، رضا مستمع، علی خلیلی
ناظران علمی: ایروان مسعودی اصل، علی اخوان بهبهانی
مناقضی: کمیسیون اجتماعی
ویراستار تخصصی: —
ویراستار ادبی: —

واژه‌های کلیدی: —

تاریخ انتشار: ۱۳۹۲/۱۰/۴